

Výroční zpráva 2018

OŠD Praha 3

Ošetrovatelský domov Praha 3
datum: 01-2019
verze: 1.01

Naším posláním

„Být šťastný a druhého učinit šťastným, to je úloha člověka“

(Bernard Bolzano)

- Zabezpečit kvalitní ošetrovatelskou péči, popřípadě dopomoci při zajišťování základních lidských potřeb
- Naše sociální služby, jsou založeny na respektu a úctě ke druhému člověku, který se nachází v důležité etapě svého života.
- Klademe důraz na to, abychom našim klientům umožnili prožít plnohodnotný závěr života, který bude zároveň důstojný a aktivní.
- Vždy se ohlížíme na individuální potřeby, snažíme se zabránit sociálnímu vyloučení, kterým někteří klienti mohou být ohroženi.
- Maximální snaha spolupráce s rodinou.
- Podporujeme klienty v soběstačnosti v rámci jejich možností.
- Naší kvalitní RHB zlepšujeme sebepéči a udržujeme stávající stav.

Základní údaje

Zřizovatel: Městská část Praha 3

Registrace: 1292613, 9880838

Druh služby: domov pro seniory, odlehčovací služby

Bankovní spojení: 12666379 kód banky: 0800

IČ: 65990641

IČZ: 3242000

www.praha3.cz

Ředitelka: Mgr. Alena Siegelová

Do našeho zařízení přijímáme klienty se

Sníženou soběstačností, a to zejména z důvodu věku a omezením zdravotního stavu.

Klienti vyžadující pomoc jiné fyzické osoby v zařízení sociálních služeb.

Do našeho zařízení nepřijímáme klienty s

- demencí, která narušuje kolektivní soužití
- dezorientací v prostoru
- infekčním onemocněním
- psychickým onemocněním, depresi, se sklonem k sebevraždě
- Alzheimerovou chorobou
- ve stavu, který narušuje kolektivní soužití, ohrožující sebe nebo okolí

Ošetrovatelský domov Praha 3 sídlí v Praze na Žižkově. Skládá se ze dvou zařízení, tedy z Habrové 2654/2 a objektem v ulici Pod lipami 2570/44. Nabízí podle zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách dva typy služeb:

Habrová 2654/2

V objektu Habrová se nachází služba domov pro seniory, která je podle zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách definována jako pobytová služba, která se poskytuje osobám se sníženou soběstačností, a to zejména z důvodu věku, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby, kde se poskytují tyto služby:

- poskytnutí ubytování
- poskytnutí stravy
- pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu
- pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu
- zprostředkování kontaktů se společenským prostředím
- aktivizační činnosti
- pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí

Cílová skupina jsou:

- mladší senioři od 65 let věku do 80 let věku
- starší senioři nad 80 let

Vzhledem k tomu, že naším zřizovatelem je MČ Praha 3, zajišťujeme přijetí seniorům, kteří mají trvalé bydliště na Praze 3.

V našem objektu Habrová máme tuto kapacitu lůžek:

- jednolůžkový – 11 pokojů
- dvoulůžkový – 28 pokojů
- třílůžkový – 1 pokoj

Celková kapacita je tedy 70 lůžek.

Pod lipami 2570/44

Jedná se o pobytovou službu. Tato služba je určena seniorům, o které je jinak pečováno v jejich přirozeném domácím prostředí. Cílem služby je umožnit pečujícím nezbytný odpočinek nebo zajistit péči o seniора, např. pokud pečující osoba odjede na dovolenou.

Podle zákona č. 108/2006 Sb. O sociálních službách § 44 je tato služba poskytována osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku chronického onemocnění nebo zdravotního postižení a je o ně pečováno v jejich přirozeném sociálním prostředí.

Služba obsahuje tyto základní činnosti:

- pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu
- pomoc při osobní hygieně
- poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy
- poskytnutí ubytování v případě pobytové služby
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím
- pomoc při uplatnění práv
- výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti.

Služba je poskytována na dobu max. 3 měsíců, jedná se o službu časově omezenou (dle §44 zák.108/2006 Sb.). Uživatelům této služby je poskytováno ubytování, strava a služby sociálně zdravotní péče.

Kapacita našeho zařízení na odlehčovací služby je 7 míst. Odlehčovací služby jsou poskytovány ve dvou pokojích s následující obsazeností:

- třílůžkový pokoj – muži
- čtyřlůžkový pokoj – ženy

Dále v našem objektu Pod lipami máme tuto kapacitu lůžek:

- jednolůžkový – 3 pokoje
- dvoulůžkový – 7 pokojů

Celková kapacita je tedy 24 lůžek

Celková kapacita v obou zařízeních:

- domov pro seniory celkem v obou zařízeních (kapacita 87 lůžek)
- odlehčovací službu (kapacita 7 lůžek)

Poskytujeme dva typy pobytových sociálních služeb ve dvou budovách a kapacita je:

domov pro seniory	odlehčovací služby
70 lůžek	0 lůžek
17 lůžek	7 lůžek

Budova v ulici Habrová má kapacitu 71 lůžek a rozložení pokojů je:

domov pro seniory
11 pokojů
28 pokojů
1 pokoj

Budova v ulici Pod lipami 2570/44 je více specifická, neboť jsou v ní poskytovány dvě sociální služby.

domov pro seniory	17 lůžek
jednolůžkový	3 pokoje
dvoulůžkový	7 pokojů
odlehčovací služba	7 lůžek
třílůžkový pokoj (pro muže)	1 pokoj
čtyřlůžkový pokoj (pro ženy)	1 pokoj

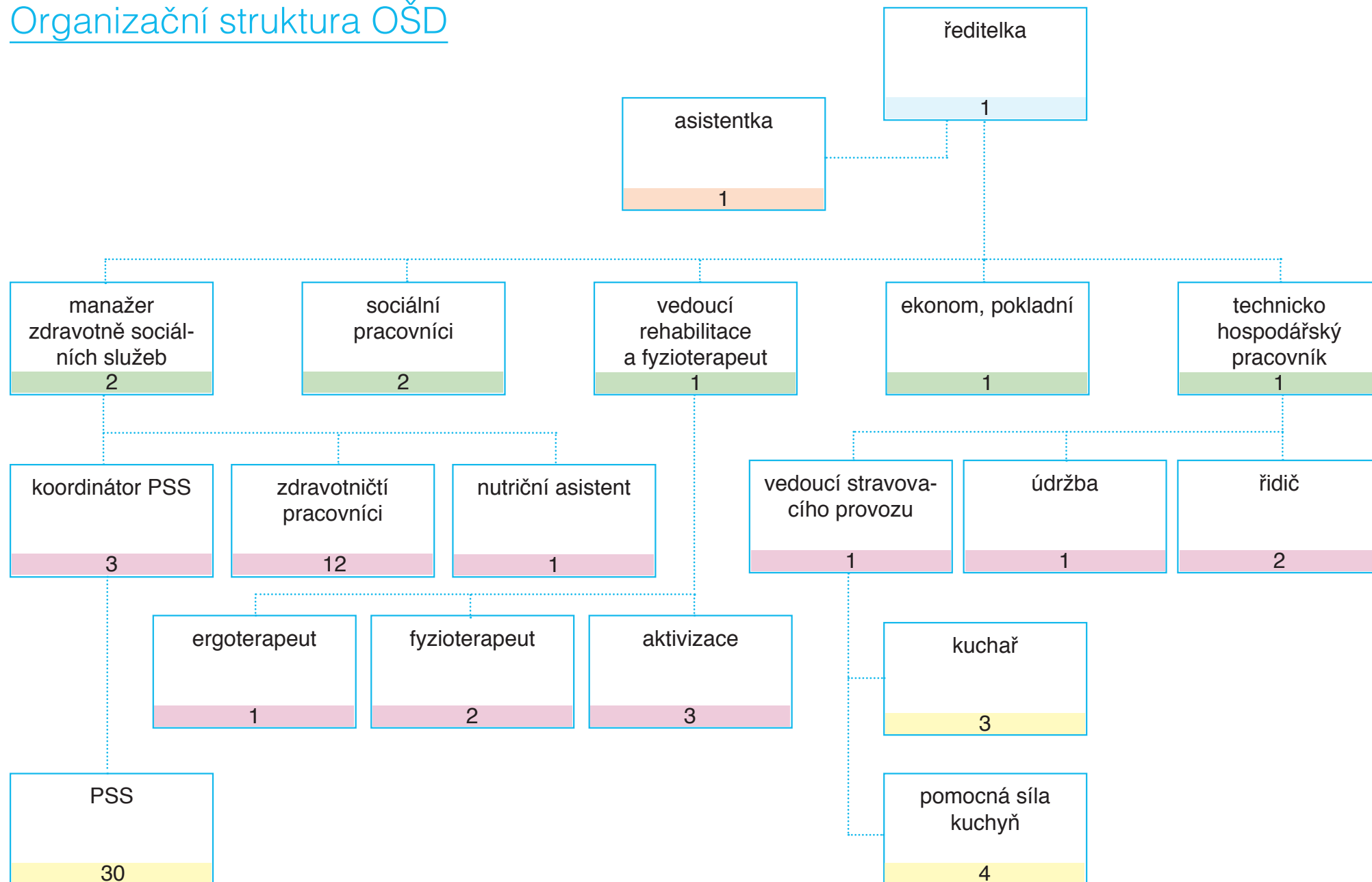
Budova Habrová

Budova v Habrové má dvě patra a přízemí. Celá budova je bezbariérová a je zde výtah. Pokoje jsou vybaveny nábytkem a lůžkovinami. Některé pokoje mají k dispozici vlastní sociální zařízení. Koupelna je k dispozici v každém patře i v přízemí a je společná pro celé patro. Každý klient má k dispozici signalizační zařízení, které slouží k přivolání pracovníků v sociálních službách. V budově Habrová je k dispozici společná jídelna v přízemí, společenská místnost, společenská místnost s knihovnou v 1. patře, společenská místnost s kuchyňkou ve 2 patře. K dispozici pro klienty je také zahrada, kterou klienti mohou libovolně využívat a mají k dispozici venkovní posezení. Součástí zařízení v Habrové ul. je také kuchyň, která obstarává celodenní stravu (snídaně, přesnídávka, oběd, svačina, večeře a pro diabetiky druhá večeře) která vaří pro obě zařízení.

Budova Pod Lipami

Vybavení je totožné, jako budova v Habrové ulici. K dispozici jsou dvě společenské místnosti pro klienty, (každá na jednom patře) a prostornou zahradu, kterou klienti využívají a kde mají k dispozici sezení. Součástí zařízení v ulici Pod lipami je prádelna, kde se pere prádlo pro naše klienty z obou zařízení a personál, jejíž provoz zajišťuje externí firma. Úklid obou objektů má na starost také externí firma.

Organizační struktura OŠD

Zdravotní část

„Jedním z důležitých úkolů naší společnosti je udržovat a podporovat zdraví ve stáří.“

Manažer zdravotně sociálních služeb

Mgr. Simona Pátková

Mgr. Helena Fišerová

Péče o seniory se většinou rozděluje na zdravotní a sociální. Ale potřeby samotných seniorů jsou velmi často komplexní, proto je potřeba zajistit a garantovat propojenost obou těchto služeb.

Zdravotní služby jsou poskytovány, a to v souladu s předpisem č. 96/2004 Sb. Zákon o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činnosti souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), s předpisem č. 372/2011 Sb. Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách, s předpisem č. 55/2011 Sb.). Vyhláška o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků. Zdravotní péče je zajišťována interními zaměstnanci OŠD Praha 3, kteří mají odbornou způsobilost k výkonu zdravotnického povolání (vedoucí sestra, všeobecné sestry, rehabilitační pracovnice, nutriční asistent). Tito zaměstnanci vykonávají zdravotní péči ve spolupráci s lékaři a na základě jejich ordinací.

Od února 2017 máme smlouvu s praktickou lékařkou, MUDr. Zdeňkou Schejbalovou. Paní doktorka k nám dojíždí 1x za týden, a to na každou budovu a je u ní registrována většina našich klientů. Jinak je lékařka vždy k dispozici na telefonu a sestry s ní mohou vždy řešit zdravotní stav klientů. Klient má samozřejmě možnost se svobodně rozhodnout, jestli bude registrován u svého praktického lékaře, nebo

se nechá registrovat u naší praktické lékařky.

Ve zdravotním oddělení jsou zdravotničtí pracovníci způsobilí k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu po získání odborné způsobilosti. Do zdravotnického úseku patří 12 registrovaných všeobecných sester, 2 manažeři zdravotně sociálních služeb a personalistiky, nutriční terapeut, 3 rehabilitační pracovníci a ergoterapeut.

Všeobecné sestry mají na starosti zdravotní a ošetrovatelskou péči, podávání léků, aplikaci inzulinů, převazy ran, měření teploty a tělesného tlaku, sesterské rehabilitační aktivity, kontroly celkového zdravotního stavu, dohled na dodržování pitného režimu, stravovacích návyků, určování diet a formy stravy. Sestra je k dispozici klientům 24hodin denně. Spolupracuje neustále s lékařkou.

Důležitou součástí v péči o klienty jsou pracovníci v sociálních službách (PSS), kteří se starají o klienty 24hodin denně. PSS spolupracují s rehabilitačními pracovníky, s aktivizačními pracovníky a sestrami. Jsou pravou rukou klientů, zajišťují pomoc při jejich sebepéči při koupání, oblékání, výměně inkontinenčních pomůcek. Každý PSS má na starosti několik klientů, pro které je tzv. Klíčový pracovník, který je tzv. „důvěrníkem“ pro klienta, spolupracuje s rodinou, povídá si s ním a zajišťuje kvalitní ošetrovatelskou péči.

Vedoucím PSS je koordinátor primární péče, který zároveň dohlíží na plnění standardů ošetrovatelské péče a standardů kvality sociálních služeb.

Vedoucí celého zdravotního úseku je manažer ZSS. Dohlíží na vedení zdravotní a ošetrovatelské dokumentace, na plnění pracovních povinností svých podřízených, připravuje podklady pro vykazování ošetrovatelských výkonů pro zdravotní pojišťovny. Spolupracuje s dodavateli zdravotního a hygienického materiálu. Na základě poukazů zajišťuje inkontinenční pomůcky a léky pro klienty.

Rodina stále zůstává na prvním místě v pomoci svým blízkým, je pro ně důležitou citovou oporou, a proto zdravotní personál, koordinátor, sociální pracovník i manažer ZSS spolupracují s rodinami klientů.

Sociální část

Sociální část pro oba objekty zajišťují dvě sociální pracovnice

Mgr. Lenka Krylová a Eva Malá Dis.

V rámci sociálního oddělení pracují 2 sociální pracovnice, které plánují, účastní se na realizaci, monitorují a vyhodnocují poskytovanou sociální službu. Pracují přímo s cílovou skupinou klientů, vedou a vyhodnocují plány uživatelů této služby a poskytují sociálně-právní poradenství. Sociální pracovnice jednají se zájemci o službu v domově pro seniory a odlehčovacích službách, přijímají klienty do služby a také komunikují s klienty a jejich rodinami.

Základní činnosti sociálního oddělení:

- komunikace se zájemci o sociální službu, s jejich rodinami a blízkými (osobní, telefonická)
- provádění sociálního šetření u žadatelů (v domácnostech, nemocnicích, zařízeních ústavní péče aj.)
- proces přijímání zájemců o sociální službu do OŠD Praha 3
- podpora a pomoc při adaptaci nových klientů, a to prostřednictvím zjišťování individuálních potřeb klientů
- pomoc při zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, při jednání s úřady apod.
- vedení klíčových pracovníků v procesu individuálního plánování
- vedení sociální dokumentace a administrativa
- komunikace s úřady

V rámci sociálního oddělení pracují 2 sociální pracovnice. Jedna má na starosti budovu Pod lipami a část prvního patra v budově Habrová. Druhá má na starosti budovu v ulici Habrová. Funguje zde vzájemná zastupitelnost v případě dovolené, dlouhodobé nemoci. Obě sociální pracovnice splňují vzdělání podle § 116 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů.

Sociální pracovnice mají uspořádané žádosti v tomto systému:

- evidence žádostí (zde se eviduje každá žádost, která je podána na službu Domov pro seniory a poté je na základě usnesení sociální komise zařazena dále)
- přijaté žádosti (zde jsou žádosti, které byly přijaty, tj. schváleny sociální komisí a žadatelé, kteří jsou námi vymezená cílová skupina)
- nepřijaté žádosti (žadatelé, kteří nesplňují kritéria pro přijetí do OŠD Praha 3)

Sociální pracovnice zajišťují každý rok prezentaci OŠD Praha 3 na akci s názvem Veletržka, kterou pořádá MČ Praha 3. Tato akce proběhla v červnu na náměstí Jiřího z Poděbrad. Letos byla velká účast lidí na veletrhu sociálních služeb, avšak oproti minulému roku byl menší zájem o konzultace našich služeb. Možná to bylo způsobeno také umístěním stánku.

Sociální pracovnice také spolupracují při zajišťování kulturních, společenských a volnočasových akcí v zařízení. Spolupracují především s vedoucí úseku rehabilitace a aktivizace, fyzioterapeutkami, ergoterapeutkou a aktivizačními pracovníky. V roce 2018 zde proběhla spousta kulturních akcí. Jednalo se o hudební vystoupení, vystoupení dětí, pravidelné oslavy narozenin apod.

Letos jsme v Ošetřovatelském domově zavedli novou aktivitu s názvem Odpoledne krásy. Jedná se o volnočasovou aktivitu, která je určená pro ženy-obyvatelky domova pro seniory, kterým poskytujeme relaxační a kosmetické procedury, masáže zas a šije, úpravu vlasů a nehtů. Tato akce měla velký úspěch, proběhla zatím dvakrát, v roce 2019 ji plánujeme zařadit do pravidelného programu.

V roce 2018 jsme se zúčastnili projektu Radost pro seniory. Tento projekt zajišťuje vánoční dárky pro naše klienty. Tohoto projektu jsme se účastnili již 3 rokem a letos se zapojilo nejvíce lidí. Jedná se o projekt v rámci facebookové uzavřené skupiny, kde dárce vybírají dárky pro konkrétního seniora a poté mu je předají osobně nebo pošlou poštou.

Za tuto aktivitu bychom rádi poděkovali Mgr. Lence Krylové, díky níž

nakonec dostali dárek úplně všichni klienti OŠD Praha 3.

Statistické údaje sociálního úseku za rok 2018

	domov pro seniory	odlehčovací služba
počet žádosti v evidenci žádostí	73	38
počet žádostí zařazených do přijatých žádostí	70	28
počet žádostí zařazených do nepřijatých žádostí	3	10
počet přijatých klientů	39	28
počet zemřelých klientů	35	0
počet klientů, kteří odešli na vlastní žádost	3	1

Věkové složení k 31. 12. 2018 Domov pro seniory OŠD Praha 3

věk	muži	ženy	celkem
do 56 let	0	2	1
57–64 let	0	1	1
65–74 let	8	6	14
75–80 let	4	10	14
81–90 let	14	53	67
nad 90 let	3	44	47
celkem	29	116	145

Průměrný věk klientů v domově pro seniory za rok 2018 je 86,30 let.

Odlehčovací služba

věk	muži	ženy	celkem
do 56 let	0	1	0
57–64 let	0	0	0
65–74 let	2	3	5
75–80 let	0	3	4
81–90 let	0	12	12
nad 90 let	0	7	7
celkem	2	26	28

Průměrný věk klientů na odlehčovací službě za rok 2018 byl 82,20 let.

Přehled přiznaných stupňů příspěvků na péči (PnP) klientů OŠD

	domov pro seniory
nemá	2
I. stupeň	20
II. stupeň	20
III. stupeň	22
IV. stupeň	16

Většina klientů má přiznaný příspěvek na péči již před přijetím do OŠD Praha 3. Pokud výše příspěvku na péči neodpovídá skutečnému stavu, pak sociální pracovníce podává návrh na zvýšení tohoto příspěvku. Po nástupu klienta do zařízení sociální pracovníce vyplní Žádost o změnu výše přiznaného příspěvku na péči, kterou klient podepíše a odešleme jí na Úřad práce. Vyřízení tohoto příspěvku může trvat až půl roku.

U klientů, kteří využívají odlehčovací pobyt, výši přiznaného příspěv-

ku na péči nezjišťujeme.

Domov pro seniory Habrová

věk	muži	ženy	celkem
do 56 let	0	1	1
57–64 let	0	1	1
65–74 let	6	3	9
75–80 let	4	8	12
81–90 let	14	48	62
nad 90 let	3	36	39
celkem	27	97	124

Domov pro seniory Lípy

věk	muži	ženy	celkem
do 56 let	0	1	0
57–64 let	0	0	0
65–74 let	2	3	5
75–80 let	0	2	2
81–90 let	0	5	5
nad 90 let	0	8	8
celkem	2	19	21

Rehabilitace a aktivizace 2018

Vedoucí úseku rehabilitace a aktivizace

Bc. Petra Gabriel Lojdová

Odborný fyzioterapeut a speciální pedagog

Cílem našeho domova je vytvářet na profesionální úrovni příjemné prostředí pro život našim klientům s respektem k jejich individuálním potřebám. Mezi individuální potřeby klientů patří udržení soběstačnosti, umožnění aktivního prožití volného času v domově a udržení společenských a sociálních kontaktů.

Předpokladem pro splnění těchto individuálních potřeb našich klientů je zajištění ucelené (komprehenzivní) rehabilitace v návaznosti na zavádění biografického modelu péče, nabízení aktivit pro udržení a zlepšení fyzické a psychické kondice, přizpůsobení domova tomu, na co byli klienti zvyklí ve svém životě, podporovat spolupráci s rodinou a udržovat sociální kontakt s okolím. Tímto je řečeno, že ucelená rehabilitace není jen fyzioterapeutickou aktivitou – léčebnou rehabilitací, ale její složkou je i sociálně-terapeutická péče a velkým dílem i pedagogicko-psychologická péče. A právě ucelenou rehabilitací, vzájemně provázaným a koordinovaným procesem, můžeme minimalizovat přímé a nepřímé důsledky trvalého či dlouhodobého zdravotního a sociálního omezení seniora.

Ucelená rehabilitace se stala novým projektem, kterým byl zahájen rok 2018 u nás v domově. Poskytnutí takové rehabilitace se ve všech jejích oblastech řídí základními zásadami, kterými jsou včasnost, dostupnost, komplexnost a koordinovanost, splnění těchto zásad je i cílem rehabilitace u nás. Projekt ucelené rehabilitace, tak s sebou přinesl nutnost personálního zajištění a zajištění a vybavení prostor pro fyzioterapii, ergoterapii a aktivizaci, v podobě kluboven a míst pro odpočinek a setkávání.

Během roku 2018 byly přijaty dvě fyzioterapeutky a jedna ergoterapeutka. V současné době tvoří tým rehabilitace a aktivizace tři fyzioterapeutky, jedna ergoterapeutka, tři aktivizační pracovnice. Do budoucna se usiluje o přijetí

dalšího ergoterapeuta či fyzioterapeuta.

Postupně se v roce 2018 zrekonstruovalo několik místností.

Prvořadou byla cvičebna pro fyzioterapii a ergoterapii, kde se původně nacházelo pouze rehabilitační lehátko a ribstole. Postupně se místnost dovybavila rehabilitačními pomůckami, jako jsou thera bandy, molitanové míčky, masážní ježci, rašelinové zábaly, overbally, gymbally, polohovací válce, nestabilní plochy, rukavice potřebné k bazální stimulaci, tyče určené ke skupinovému cvičení. Přístrojové vybavení, původně tvořily pouze dvě bio lampy, bylo doplněno kombinovaným přístrojem elektroterapie a ultrazvuku. Ze sponzorského finančního daru byl zakoupen cyklo trenažér Moto Med určený k aktivnímu, pasivní či asistovanému pohybovému tréninku. Pracoviště ergoterapeuta bylo vybaveno výškově nastavitelným pracovním stolem, velkoplošným zrcadlem, ergoterapeutickými pomůckami pro nácvik denních činností, sebeobsluhy, rozvoji motoriky ruky a smyslových funkcí.

V roce 2018 se také povedlo vybudovat zázemí pro aktivizační techniky a terapii. Neutěšený prostor ve druhém patře, který se postupně stával skladištěm, se zrekonstruoval a vznikla útulná klubovna. Místnost byla zařízena reminiscenčně, aby evokovala pocit domova, byla vybavena stoly a pohodlnými židlemi, mohou tak zde probíhat nejen aktivity kreativní, ale i trénování paměti, poslech hudby, sledování filmů, vzpomínková kavárna. Místnost svojí atmosférou vybízí k příjemnému posezení u kávy s rodinou či přáteli. V prvním patře byl prostor, který je ve slepé části chodby, vybaven knihovnou a vzniklo tak příjemné místo pro posezení s knihou, místo pro hraní společenských deskových her či společném sledování filmů. V přízemí byla zřízena místnost ticha, která slouží pro spirituální potřeby, setkávání s farářem, došlo zde k vytvoření intimního prostoru pro osobní rekapitulaci života seniora, sdílení biografie s terapeutem nebo osobou blízkou.

Během roku 2018 jsme rovněž zrenovovali společenskou místnost Pod Lipami, a tak zrekonstruováním několika prostor vzniklo zázemí pro ucelenou rehabilitaci. Došlo k nastavení stálého programu volno-

časových aktivit a stálého harmonogramu individuálních terapií. Volnočasové aktivity, které probíhají pravidelně, jsou doplněny kulturně společenskými akcemi.

Senioři jsou vlivem fyziologických procesů zvýšeně náchylní k náhlému zhoršení zdravotního stavu, což má za následek snížení soběstačnosti, zvýšení nejistoty a izolovanosti od okolí. Senioři jsou tak nuceni změnit dosavadní způsob života, přistoupit na roli pasivního příjemce pomoci. Tento nový stav často silně otřese s jejich důstojností, senioři se uzavírají, dochází ke zhoršení jak psychického, tak i fyzického stavu. Každý senior tuto změnu prožívá jinak, proto našim klientům nabízíme možnost individuální péče, nebo péče ve skupině a snažíme se propojit a využít všech aktivizačních, sociálně-terapeutických a léčebně-terapeutických činností.

Individuální terapie a aktivizace probíhá především u klientů upoutaných na lůžko. Dále je individuální péče nabízena klientům, kteří se z nějakého důvodu nechťejí zúčastnit skupinových aktivit. Fyzioterapeuti se individuálně věnují klientům, kterým je poskytovaná specifická terapie vyžadující proceduru aplikovat na cvičebně. Klienti jsou o individuální terapii vždy předem informováni. Denně terapeuti a aktivizační pracovníci poskytnou individuální péči v průměru 30 klientům. Skupinové aktivity a terapie, které umožňují klientům smysluplné trávení volného času, zajišťující sociální kontakt a posilující fyzickou a psychickou kondici probíhají v pravidelném týdenním programu.

Mezi takové aktivity a terapie patří:

- skupinové kondiční a dechové cvičení
- kreativní a výtvarná dílna
- společné pečení
- vzpomínková kavárna
- poslech hudby
- zpívanky
- trénování paměti
- společenské (deskové) hry

- kinokavárna
- oslava narozenin
- setkávání našich seniorů s dětmi v rámci projektu Mezi námi
- odpoledne plné relaxace a krásy

V rámci projektu ucelené rehabilitace se veškeré aktivity snažíme propojit a využít při nich všech aktivizačních, sociálně-terapeutických a léčebně-terapeutických činností. Do aktivit v našem domově se zapojují nejen fyzioterapeuti, ergoterapeuti a aktivizační pracovníci, ale během aktivit spolupracují i sociální pracovníci, speciální pedagog, nutriční terapeut a další pracovníci. Přirozeně se tak utváří a propojuje multidisciplinární tým, v jehož středu zájmu je klient.

V domově se během roku 2018 uskutečnilo i několik kulturně-sociálních akcí. Některé z nich proběhly pod záštitou sponzorských firem, dobrovolnických center, ale také pod záštitou Městské části Praha 3

[Výlet na velikonoční trhy](#)

[Výlet do průhonického parku](#)

[Výlet na Petřín](#)

[Výlet lodí po Vltavě](#)

[Sportovní den seniorů a dětí](#)

[Grilování v rámci charitativního dne](#)

[Oslava mezinárodního dne seniorů s Karlem Kekešem](#)

[Hudební vystoupení Martina Krulicha](#)

[Přednáška na téma Proč jsem tu ještě potřebný?](#)

[Návštěva pana faráře](#)

[Vystoupení dětí z Nadačního fondu Harmonie](#)

[Adventní posezení při harmonice Karla Kekeših](#)

[Vystoupení dětí z mezinárodní školy Centra point](#)

[Vystoupení sboru Andrews University s gospelovými písněmi](#)

[Vystoupení mažetek juniorek ze zájmového kroužku SympA. z. s.](#)

[Návštěva koncertu Swingové Vánoce v Lucerně](#)

Během roku 2018 se povedlo mnoho věcí a udělal se obrovský kus

práce, přesto je mnoho úkolů, které ještě splněny nejsou, nebo které teprve začneme plnit.

Jedním z nesplněných úkolů je uzavření smluvního vztahu OŠD Praha 3 s rehabilitačním lékařem. Jako jeden z mála domovů pro seniory je naše zařízení personálně zajištěno akreditovanými fyzioterapeuty a ergoterapeutem. Tento profesionální tým odborníků zajišťují v domově tolik potřebnou a odborně specifickou rehabilitační péči na základě indikace praktického lékaře, na základě indikace odborného lékaře při propuštění klienta z nemocničního zařízení a na základě vlastní diagnostiky a vyšetření. Fyzioterapeuti a ergoterapeuti jsou absolventi mnoha certifikovaných kurzů, další je atestovaným odborným fyzioterapeutem. I přes toto profesionální personální zajištění je diagnostika a indikace rehabilitačním lékařem velice důležitá pro případné vykazování na zdravotní pojišťovny a tím finanční přínos pro OŠD Praha 3.

Aktivizace a rehabilitace Pod lipami

[Rehabilitaci v objektu Pod lipami vede zkušená fyzioterapeutka Bc. Karin Adámková](#)

Jednou týdně (v úterý) se u nás klienti účastní skupinového kondičního cvičení, každodenně u nás probíhá individuální fyzioterapie klientů – nácvik chůze s kompenzačními pomůckami, nácvik přesunů na židli, do křesla, kondiční cvičení na lůžku, v sedě, ve stoji s různými rehabilitačními pomůckami, jsou prováděny měkké techniky, šetrné mobilizace, masáže, nahřívání rašelinou. Pro lásku ke svojí práci je naše fyzioterapeutka pro naše klienty nepostradatelná.

Aktivizace v našem objektu se začala rozvíjet na podzim s příchodem aktivizační pracovnice Dity Novotné. Ve spolupráci s paní Bc. Adámkovou se snaží podporovat naše klienty k aktivitě tím,

že je pomáhají zapojovat do připravených aktivizačních programů. Každý den se scházejí v naší nově vylepšené a vymalované klubovně. Procvičují jemnou motoriku při výrobě výrobků z různých materiálů, pořádají různé kvízy na procvičení paměti, před Vánocemi pekli společně cukroví. Hodně si povídají a poznávají se navzájem, hrají společenské hry.

Také k nám jednou za měsíc zavítají děti z mateřské školy, se kterými naši klienti tráví krásné chvíle, povídají si a vyrábějí společně různé výrobky (ptáčky, kytičky) Prožívají tak aktivně společně strávený čas. Jednou za měsíc pořádáme reminiscenční kavárnu, které se také účastní naše paní ředitelka Mgr. Alena Siegelová, která zde tento program zavedla a dobrovolnice Jana Veselá. Zde probírají různá témata ze života, společně slaví narozeniny klientů. A je jim spolu dobře.

V létě a na jaře využívají nově vybudovanou předzahrádku, kde je krásné prostředí vhodné k relaxaci. Někteří klienti z OŠD Pod Lipami také rádi využívají aktivit pořádaných v budově Habrová. Klienti jsou u nás spokojeni a my máme radost z jejich úsměvů.

OŠD Praha 3 očima dobrovolníka

V únoru 2018 jsem začala pracovat jako dobrovolník ADRY v OŠD Pod Lipami, na Praze 3.

Zpočátku jsem navštěvovala jednou týdně klientku po cévní mozkové příhodě. Byla jsem požádána, abych s ní zpívala lidové písničky. Jak se brzy ukázalo, byly jednou z velmi vhodných technik pro zlepšení psychiky i celkového stavu klientky.

Dále jsem navštěvovala tři další klientky, se kterými jsem si povídala a při kávě jsme si třeba i zahrály deskové hry apod.

Jednou měsíčně jsem se zúčastňovala tzv. reminiscenční kavárny, kterou vedla paní ředitelka Alena Siegelová. Její citlivé a zajímavé vedení setkání seniorů na mě udělalo velký dojem. Klienti ji milují.

Od října 2018 jsem po domluvě s personálem začala navštěvovat i OŠD v Habrové ulici, kde mám dvakrát měsíčně se seniory hodinu zpívání lidových písniček.

Díky příjemnému přístupu personálu a vedení OŠD jsem se v obou domovech cítila vítána a maximálně podporována v práci dobrovolníka. Byla jsem vedením OŠD nominována na cenu Dobrovolník roku 2018 a získala ocenění od Městské části Praha 3, které mne velmi potěšilo.

Způsob podpory dobrovolnické činnosti mě vedl k chuti pracovat se seniory i v dalších letech.

Jana Veselá – dobrovolník ADRY

Fotogalerie

Sportovní den

Výlet lodí po Vltavě

Vzpomínková kavárna

Odborná přednáška

Skupinové cvičení

Vystoupení pana Karla Kekešiho je vždy hojně navštěvované

Společenské hry

Kreativní dílna

Trénování paměti

Technicko-hospodářský úsek

Vedoucí úseku

Tomáš Zikl

Zajišťuje kompletní technický chod budovy včetně monitoringu dodávek energií, provádění pravidelných revizí, odvoz odpadů, opravy a údržbu objektů. Dále pak zajišťuje chod stravovacího úseku, kde vedoucí stravovacího provozu Markéta Vrzalová zodpovídá za sklady s potravinami a vydávání z nich, objednává a přijímá zboží a spolupracuje s kuchaři a pomocným personálem kuchyně. Celkem pracuje v THÚ 17 pracovníků.

Zástupci stravovacího úseku se s klienty pravidelně setkávají při návštěvních dnech. Klienti mohou toto setkání také využít pro různé náměty, pochvaly či stížnosti.

1x měsíčně se účastní stravovací komise.

Stravování

Zařízení má vlastní Dietní systém, podle nějž se připravuje dieta č. 3 - racionální, dieta č. 2 - šetřící, dieta č. 9 - diabetická a dieta č. 9/2 – diabetická šetřící. Strava je podle potřeb uživatelů také mechanicky upravená (mleté maso, mix aj.). Individuální dietu sestavuje naše nutriční terapeutka Andrea Vaňhová (ve spolupráci s uživatelem) pro konkrétního uživatele se specifickými nároky na výživu kvůli jeho zdravotnímu stavu. Nutriční péče je zajištěna multidisciplinární pomocí vzájemné spolupráce celého personálu.

Personál kuchyně v roce 2018 uvařil celkem 41 670 obědů, z toho je 30 196 porcí určeno klientům OŠD P3, 8 663 porcí pro personál a 2 811 porcí pro příchozí strážníky z venku. Na oběd k nám dochá-

zejí i senioři z blízkého okolí, kteří si naši kuchyň oblíbili a možnost stravování zde vítají.

Počet obědů

Zaměstnanci	8 663
Docházející strážníci	2 811
Klienti	30 196

Zaměstnanci kuchyně	Počet
Kuchaři	4
Pomocné kuchařky	6
Vedoucí stravovacího provozu	1
Nutriční asistent	1

Naše jídelna

Vzdělávání zaměstnanců

V OŠD Praha 3 mají vzdělávací povinnost pracovníci v sociálních službách a sociální pracovníci. Vzdělávací povinnost vychází ze zákona č. 108/2006 Sb. a činí 24 hodin za kalendářní rok. Vzdělávací povinnost má i zdravotnický personál, jejich vzdělávací povinnost vychází ze zákona č. 105/2011 Sb. Pracovníci v sociálních službách mají nabídku školení přímo v budově OŠD Praha 3. Sociální pracovníci, management a ostatní odborní zaměstnanci si volí školení individuálně dle potřeb organizace v souladu se svou pracovní náplní.

Zajištěné akreditované kurzy v rámci našeho OŠD v roce 2018

- Úvod do problematiky specifické komunikace
- Aktivní naslouchání a nedirektivní přístup pracovníků v sociálních službách
- Individuální přístup uživatelů v sociálních službách

Tato školení nám provedla firma Kompletní vzdělávací servis pro zdravotníky a pečovatele.

Tímto paní ředitelce Mgr. Magdaleně Bardové Hruškové děkujeme za odbornost, individuální přístup, zážitkové školení ušité na míru plné praktických rad podložených zkušenostmi a doprovázených vysvětlení na základě platných zásad, metod a pravidel.

- Školení GDPR provedla JUDr. Aneta Štěpánová
- Školení BOZP provedl p. Chleboun

Co jsme za rok dokázali

Od 1.1.2018 nastoupila do funkce ředitele OŠD Praha 3 paní ředitelka Mgr. Alena Siegelová. Pod jejím vedením se zásadním způsobem změnila kvalita péče především změnou přístupu zaměst-

nanců ke klientům. Kvalita péče se stala prvořadým a nejdůležitějším cílem, tento záměr byl od prvního dne nástupu do funkce ředitelky definován jako cesta za zvýšením kvality péče všemi dostupnými způsoby. Jednak pomocí aktivit pro seniory, rehabilitace a aktivizace pod vedením zkušených odborníků, zároveň přizpůsobováním bezpečného prostředí potřebám zde žijících seniorů pod vedením akreditované ergoterapeutky se souběžným zkrášlováním prostředí za vynaložení minimálních finančních nákladů. (Např. dobový nábytek je zapůjčen do dlouhodobého užívání). Paní ředitelka sama šla příkladem a byla mnohým zaměstnancům inspirací svým přístupem k seniorům. Postupně se měnily priority i středního managementu, což souviselo zároveň se změnou organizační struktury a vznikem nových pracovních pozic. V zařízení přibýly tři pozice koordinátorů přímé péče, ergoterapeuta a dvou fyzioterapeutů. V souvislosti s touto změnou domov ožil, zásadním způsobem se rovněž zlepšila fyzická a psychická kondice mnoha seniorů. Zároveň kladla nová paní ředitelka důraz na spokojenost přímé péče, s přesvědčením, že spokojený personál kvalitněji a ochotněji pracuje. Z tohoto důvodu prosadila již během roku 2018 zvýšení mezd u zaměstnanců PSS.

Vypořádali jsme se s novým nařízením GDPR, vedení OŠD absolvovalo různá školení, přenastavilo systém dat, vedení dokumentace, zajistilo proškolení personálu. To vše dohromady bylo opravdu hodně práce.

S výraznou pomocí Advokátní kanceláře Štáinc jsme to zvládli.

Za což velmi děkujeme.

Co je GDPR?

Nové nařízení Evropského parlamentu a Rady EU. 2016/679, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů. Nejvíce ucelený soubor pravidel na světě. Cílem je chránit digitální práva občanů EU.

Naše výsledky

Administrativa a technicko – hospodářské aktivity

- Sladění veškeré dokumentace s GDPR
- Proškolení všech zaměstnanců v souvislosti s GDPR
- Provedení skartace starých dokumentů ve spisovnách
- Provedení mimořádné inventarizace
- Získání finančních prostředků z dotací a darů
- Nové webové stránky
- Nominace dobrovolníka na ocenění Dobrovolník roku 2018
- Změna v hospodaření v kuchyni směrem k ekonomičtějšímu nakupování potravin
- Využití veřejně prospěšných prací v zahradě
- Zavedení třídění odpadu (nové kontejnery), edukace personálu k ekologickému chování
- Odhalení příčiny nefunkčnosti přístrojů v předávací stanici tepla
- Zmapování stávajících smluvních vztahů s dodavateli, zhodnocení ekonomiky, provedení změn
- Změny s dodavateli v procesu (voda v barelech a výtahy)
- Úspěšná hygienická kontrola v kuchyni
- Zakoupení čipy pro monitoring personálu – odchody, příchody – směnný provoz
- Požadavek na úpravu dopravního značení obou objektů OŠD podán zřizovateli
- Zaveden systém porad pro management důležitých pro fungování OŠD

Co jsme dokázali pro naše klienty

- Revize žádostí příspěvků na péči seniorů
- Vznikly nové akce (Jaro na Jarově, pravidelné oslavy narozenin, Vánoc, Velikonoc, Silvestra atd.)
- Spolupráce s firmou Doosan, od které jsme dostali sponzorský dar a příslib další spolupráce do dalších let (letos jsme ve spolu

práci s nimi uspořádali sportovní den a grilování)

- Zajistili jsme pro klienty stomatologickou prohlídku s následnou protetikou
- Změna skladby jídelníčku, výběr ze dvou jídel pro klienty i personál
- 1x za měsíc uskutečňujeme tzv. „Návštěvní dny“, tyto dny slouží ke zjišťování spokojenosti klientů a zajišťování jejich potřeb v souladu s jejich přáním
- Swingové Vánoce v Lucerně jako vánoční dárek pro naše klienty – návštěva koncertu
- Mnoho dalších nových aktivit pro naše klienty
- Zajištění voleb prezidenta republiky a do místního zastupitelstva pro Prahu 3
- Vznikla nová pozice ergoterapeutky
- Nastoupily nové kvalifikované fyzioterapeutky

Novinky pro Personál

- Nové benefity pro zaměstnance ve formě vitamínů
- Nový benefit formou příspěvku na penzijní spoření z fondu FKSP
- Pravidelné setkávání personálu s vedením OŠD
- Přirozená obměna personálu přímé péče – noví zaměstnanci přímé péče jsou záměrně vybíráni s výraznějším zaměřením na zvýšení kvality péče
- Benefit pro personál možnost využití rehabilitace i pro personál přímé péče
- PSS – navýšení platové třídy umožnilo udržet kvalitní stávající personál a zajistit obsazení pracovních pozic PSS
- Zakoupení zdravotní obuvi a oblečení pro personál
- Navýšení personálu o 2 pracovní pozice
- Doplnění zamykacích skříněk pro personál
- Provedena evaluace hodnocení zaměstnanců
- Vznikly nové pozice koordinátorů PSS

Pozitivní změny v budově Habrová

- Vymalovala a upravila se jídelna v přízemí
- Úprava zahrady, kterou využívají klienti s rodinami k relaxaci
- Zajistili jsme nové prostory pro fyzioterapii klientů
- Byla zařízena nová místnost tzv. „Místnost ticha“
- Zakoupení promítacího plátna, zesilovače a mikrofonu ze sponzorských darů
- Vymalování společných prostor

Pozitivní změny v budově pod Lipami

- V létě jsme vytvořili krásnou předzahrádku s posezením
- Naše zahrada v přední části zavoněla spousty rozkvetlých muškátů v truhlících a zasadili se nové květiny, které vytvořili krásnou atmosféru pro posezení
- Také na terasách v 1 patře jsou truhlíky s květinami, které oživily posezení na terase.
- V přízemí jsme vymalovali a upravili klubovnu pro aktivizaci klientů
- Vznikla nová pozice aktivizační pracovnice, která se věnuje klientům v jejich volném čase
- Každou středu připravujeme s dobrovolnicí a paní ředitelkou retro kavárnu. Tato kavárna vznikla s nástupem paní ředitelky a získala velkou oblibu. Chodí do ní pravidelní „kavárníci“
- Nová doplňková služba Doprovod a odvoz klientů k lékaři, tato služba v OŠD chyběla
- Úprava chodby v přízemí, více světla a vznikla i nová výzdoba chodby
- Na pokoje pro odlehčovací služby byly dány na žádost klientů televizory a nástěnné hodiny
- Vzhledem k novým RHB pomůckám se podařilo zpříjemnit a zdokonalit rehabilitační péči (pomůcky na rehabilitaci byly nakoupeny ze sponzorských darů)

Provozně-ekonomický úsek

Náklady v Kč

Spotřební materiál /výdaje na léky, zdravotní mat. a kancelářské potřeby/	911 900
Potraviny	3 240 800
Spotřeba energií	2 433 500
Spotřeba PHM	34 400
Ostatní spotřební materiál / DDHM do 3 000,- Kč/	7 800
Opravy a údržba	385 700
Účetnictví, výkazy, rozbory	508 800
Výkony spojů	41 400
Odvoz odpadů, úklid	2 522 700
DDNM do tis Kč, servis PC, licence	246 700
Ostatní služby např. právník, revize, školení, bankovní poplatky	1 096 000
Mzdové náklady	22 818 700
Zákonné pojištění	7 791 100
Ostatní osobní náklady /DPP, DPČ, zaměstnanecký fond/	1 350 500
DDHM 3-40 tis. Kč	86 700
Ostatní finanční náklady /např. pojistné budov/	44 500
Odpisy zařízení	264 800
Odpisy nemovitého majetku	815 300
Náklady celkem	44 601 300

Výnosy v Kč

Úhrady klientů za pobyt a stravu	11 166 900
Příspěvek na péči	6 133 300
Dávky ZP /zdrav. pojišťoven/	1 347 900
Služby, převody z fondů	39 700
Ostatní příjmy	693 900
Příspěvky a dotace /MPSV/	26 369 000
Výnosy celkem vč. dotací a příspěvků	45 750 700
Hospodářský výsledek vč. dotací a příspěvků	1 149 400

V roce 2018 jsme obdrželi od fyzických a právnických osob finanční dary v celkové výši 89 137,- Kč.

Poděkování našim sponzorům a dobrovolníkům

Zvláštní poděkování patří našim sponzorům a dobrovolníkům, kteří navštěvují klienty a zpestřují jim jejich volný čas a pravidelně nás navštěvují, kteří svou veselou náladou vždy vykouzlí klientům úsměv na tváři. Trénují s klienty paměť, dělají různé kvízy, povídají si na různá témata, společně si zpívají. Jedním z nejaktivnějších naší dobrovolníků je paní Jana Veselá, kterou jsme nominovali na ocenění Dobrovolník roku 2018.

Naše zařízení a klienti si velice cení práce těchto lidí a za to jim patří velké díky.

Lush

kosmetické produkty

KOMPAKT spol. s r.o.

Českomoravská reklamní agentura, Poděbrady
Zapůjčení osobního automobilu
www.kompakt-cr.cz

firma ALBATROS

stěhování nábytku

Vltava Labe Media a.s.

časopisy

Euromedia Group, a.s.

knihy

Ponio s.r.o.

šampony a tuhá mýdla

Host – vydavatelství, s.r.o.

knihy

Bauer Media v.o.s.

časopisy Žena a život

Klubko nití pomáhá, z. s.

pro klienty dodali ručně háčkové výrobky

Děkujeme MUDr. Zimové za stomatologickou prohlídku a následné zhotovení zubních protéz

Děkujeme všem hudebníkům, kteří se podíleli na programu pro naše klienty, dětem ze školy a školky, které obohacují krásné chvíle našim klientům.

Naši sponzoři s dárky od našich dalších sponzorů

Hudební produkce

Sponzorský dar od firmy Doosan nám pomohl zásadním způsobem

Náš cíl

- Zajistit klientům vhodné podmínky k důstojnému životu
- Respektovat práva a svobodnou volbu klientů
- Podporovat klienty k samostatnosti a soběstačnosti
- Zapojovat klienty do aktivizace, tím udržet jejich fyzické a psychické schopnosti
- Poskytovat služby v souladu s individuálním přáním klienta a objektivní potřebou péče a vytvořit tak služby na míru pro každého klienta
- Poskytnout klientovi pocit bezpečí, pomoc a motivaci při překovávání obtížné sociální situace
- Motivovat rodinu ke spolupráci s personálem při péči o klienta
- Zajistit klientům kvalitní a důstojný pobyt se zabezpečením jejich potřeb
- Důstojně doprovázet klienta do konce života na základě principů paliativní péče
- Zajistit optimální počet personálu, jejich profesní rozvoj a lidský přístup
- Spolupracovat s dalšími organizacemi v zájmu klientů
- Hledat sponzory pro zkvalitnění prostředí a ošetrovatelské péče

Plány pro rok 2019

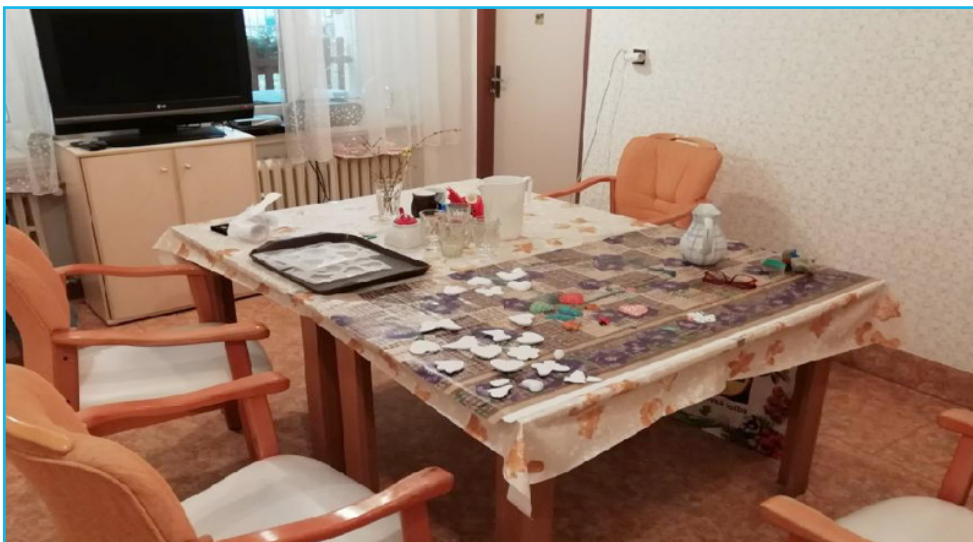
Cesta k cílům, kterých jsme dosáhli v roce 2018, byla těžká vzhledem k personálním změnám ve vedení a naprostou změnou priorit, změnou způsobu komunikace v rámci celého managementu, změnou systému porad, priorit, nápravou některých historicky neřešených věcí. Vedení OŠD se muselo současně poprat s novým nařízením GDPR. Byl to celkově velmi náročný rok, ale přesto, nebo spíše právě proto, se toho podařilo zvládnout opravdu hodně.

Jsme přesvědčeni, že plán a cíl pro rok 2019 bude pro nás jednodušší. Budeme se snažit udržet stávající stav, vylepšovat vyladřovat nedostatky. Chtěli bychom, více spolupracovat s dobrovolníky a sponzory, kterým je naše zařízení otevřeno. I nadále se budeme snažit co nejvíce komunikovat s personálem, dbát na jejich přání a potřeby, které potřebují ke své náročné práci. Pro klienty budeme zajišťovat hudební programy, koncerty, setkávání s dětmi pořádat co nejvíce společných aktivit. Také budeme podporovat duchovní službu, kterou naši klienti velmi vítají. Nadále budeme školit personál a pravidelně se účastnit povídání s klienty a zjišťovat jejich spokojenost v našem domově.

Naším cílem pro tento rok je také postupná výměna antidekubitních matrací, které dosluhují, na to pochopitelně vítáme každou finanční pomoc. Jsme si vědomi, že zdravotní stav našich seniorů je natolik omezený, že se nemohou přiblížit okolnímu světu. A proto se snažíme co nejvíce přiblížit okolní svět jim. Naším velkým přáním také je, aby i zřizovatel OŠD Praha 3 se přiblížil více nám a více si uvědomoval, že naše služba není jen financích nezbytných k provozu, ale o lidských vztazích mnohdy v bolesti, radosti, chvílích radostných, ale často i chvílích bolestných při doprovázení našich seniorů na cestu poslední.

Aktivita na zahradě

Klubovna pod lipami

Setkání s farářem

Závěr

Stáří je přirozené období lidského života, v této etapě však většinou dochází k určité závislosti seniora na jeho okolí. Stárnutí je procesem, který je charakterizován funkčními a strukturálními změnami organismu, poklesem výkonnosti a některých schopností jedince. Čím je senior starší, tím hůře se adaptuje na nové prostředí. Je to zásadní životní změna, která se projevuje nejen v psychické ale i fyziologické oblasti. Musí se naučit žít s jinými lidmi, v jiném prostředí a dodržovat jiný životní rytmus a rituály.

Nástup do domova s ošetrovatelskou službou představuje u staršího člověka velkou změnu. Je třeba mít na paměti, že každý senior je unikátní bytost se svými radostmi a strastmi, která byla zvyklá na nějakou svoji životní roli.

Náš personál pod vedením paní ředitelky Mgr. Aleny Siegelové se snažil po celý rok vytvořit co nejpříjemnější prostředí, ve kterém se našim klientům žije co nejlépe v souladu se všemi jeho potřebami. Je kladen velký důraz na podporu soběstačnosti, zajištění důstojnosti člověka v pro něj bezpečném a příjemném prostředí.

Při individuální aktivizaci vycházíme z životního příběhu člověka, jeho zájmů a koníčků, profese, rodinných vazeb, a především také z jeho schopností a dovedností. Nabízíme individuální rozhovory s klienty na zvolená témata nebo konkrétní činnosti dle jejich přání jako např. předčítání knih a časopisů, luštění křížovek, poslech hudby, trénování paměti, promítání filmů, posezení a procházky po zahradě.

Vstupem do domova zahajuje jeho nový obyvatel svoji další životní etapu. Pobyt v sociálním zařízení je pro něj zcela novou zkušeností setrvání ve starém modelu denního rytmu chování a zvyků je častou obranou seniora proti stresu. Toto období je náročné nejen pro něj, ale i pro jeho okolí: rodinu a pečující personál. Proto je důležité mít kolem sebe odborníky a kvalitní ošetřující personál, který zajistí podmínky co nejvhodnější pro spokojenost klientů a jeho rodinu.

